

Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer: 2870254

Onderwerp

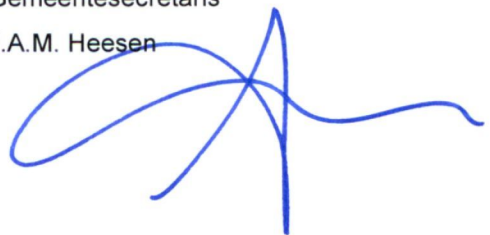
Programmabegroting 2023

Voorstel / Beslispunten

De programmabegroting 2023 vast te stellen in het bijzonder met de expliciete voorstellen zoals opgenomen in:

Hoofdstuk 2 Financieel perspectief

1. Akkoord te gaan met de actualisatie van de begroting in de lopende jaarschijf 2022 door verwerking van de bijstellingen in de tabel autonome ontwikkelingen en de tabel (beleids)keuzes van de programmabegroting 2023.
2. Akkoord te gaan met de actualisatie van de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 door verwerking van de bijstellingen in de tabel autonome ontwikkelingen en de tabel (beleids)keuzes van de programmabegroting 2023..
3. Akkoord te gaan met het sluitend maken van de jaarschijf 2022 met inzet van € 905.000 uit de algemene reserve (voordelig jaarrekeningresultaat 2021).
4. Akkoord te gaan met het sluitend maken van de jaarschijf 2023 met inzet van € 118.000 uit de algemene reserve (voordelig jaarrekeningresultaat 2021).
5. Akkoord te gaan met het aanhouden van de voordelige saldi in de jaarschijven 2024 ad € 5,43 mln. en 2025 ad € 8,62 mln. respectievelijk het nadelig saldo in 2026 ad € 8,34 mln. in afwachting van de ontwikkeling van structurele financiële ruimte in de meerjarenraming.
6. Akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van een krediet voor vervangingsinvesteringen Ibor in 2023 voor € 13,40 mln.

Burgemeester mr. J.Th.C.M. Verheijen 	Gemeentesecretaris J.A.M. Heesen
--	---

Hoofdstuk 3 Investerings- en exploitatieprogramma 2022-2025

7. In te stemmen met het in 2022 beschikbaar stellen van een extra investeringskrediet van € 0,10 mln. voor een nieuw cameratoezichtstelsysteem en de kapitaallasten te dekken binnen de bestaande begroting.
8. In te stemmen met het in 2023 beschikbaar stellen van een investeringskrediet van € 1,00 mln. voor de turnvoorziening van gymnastiekvereniging Swentibold en dit te dekken uit de hiervoor geoormerkte middelen binnen het investeringsprogramma 2021-2024.
9. In te stemmen met het oormerken van exploitatiemiddelen ad € 1,75 mln. respectievelijk investeringsmiddelen ad € 4,80 mln. om in 2023 de continuïteit van de uitvoering van de volgende onderwerpen te borgen:

	Onderwerp	Exploitatie	Investering
a	Ontwikkelpad Geleen-Zuid	€ 0,15 mln	€ 4,00 mln
b	Ontwikkelpad Sittard-Centrum	€ 0,15 mln	
c	Ontwikkelpad Geleen-Centrum	€ 0,15 mln	
d	Stadslabs	€ 0,50 mln	
e	BAK- mobiliteit	€ 0,20 mln	€ 0,80 mln
f	BAK- landschap	€ 0,15 mln	
g	Werkbudget ontwikkellocaties/	€ 0,33 mln	
h	Capaciteit ruimtelijke ontwikkeling- projecten	€ 0,12 mln	
	Totaal	€ 1,75 mln	€ 4,80 mln

en dit in de 4de rapportage 2022 te verwerken en te dekken uit:

	Dekking	Exploitatie	Investering
i	Beschikbare exploitatieruimte voor nieuw beleid in de begroting 2023	€ 0,50 mln	
j	Inzet algemene reserve (voordelig jaarrekeningresultaat 2021)	€ 1,25 mln	
k	Beschikbare investeringsruimte voor nieuw beleid in de begroting 2023		€ 4,80 mln
	Totaal	€ 1,75 mln	€ 4,80 mln

Samenvatting / openbare besluitenlijst

Overeenkomstig het raadsbesluit over de P&C-cyclus 2022 van 27 januari 2022 worden in de raadsvergadering van 9/10 november aanstaande de 3de rapportage 2022 en de programmabegroting 2023 in samenhang behandeld. De besluitvorming over de 3de rapportage 2022 is via een afzonderlijk voorstel aan de raad voorgelegd.

De context waarbinnen de begrotingsvoorbereiding heeft plaatsgevonden, kenmerkt zich door onzekerheden. De coronacrisis, de oorlog in de Oekraïne, fors stijgende energietarieven, rentestijgingen, toenemende inflatie en stijgende bouw- en grondstofprijzen zetten de begroting onder druk. Daarnaast zien we dat binnen het sociaal domein, met name bij de Wmo en Jeugdzorg er sprake is van een toenemende zorgvraag dan wel verzwaring van de zorgvraag

In de meicirculaire 2022 is tot en met 2025 sprake van extra rijksmiddelen die primair zijn bedoeld om de effecten van loon- en prijsontwikkeling op onze begroting op te kunnen vangen. Wij hebben om deze effecten op te kunnen vangen middelen gereserveerd. Vanaf 2026, het ravijnjaar, keldert het financieel perspectief. Dit maakt dat we nu geen nieuwe structurele financiële verplichtingen kunnen aangaan. Dit heeft gevolgen voor het coalitieakkoord 'Samen zorgvuldig, verbindend doorpakken' en de uitvoeringsafspraken van de coalitie. Binnen de meerjarenbegroting ontbreekt nu structurele financiële ruimte om ambities en doelen uit deze documenten op te pakken die niet binnen de bestaande begroting gedekt kunnen worden. Dit komt terug in het proces van de kadernota 2023.

Voor nu ligt er begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 voor die tot en met 2025 structureel sluitend is. In de bijstelling van het begrotingsbeeld hebben we ook de lopende jaarschijf 2022 meegenomen. De jaarschijven 2022 en 2023 hebben we sluitend gemaakt met een bijdrage uit de algemene reserve (voordelig jaarrekeningresultaat 2021). De voordelige saldi in de jaarschijven 2024 en 2025 respectievelijk het nadelig saldo in ravijnjaar 2026 laten we staan in afwachting van de gevolgen van het rijksbeleid met betrekking tot gemeentefinanciën.

Toelichting voorstel

Begroting op hoofdlijnen 2023

Voor een beknopte samenvatting van de begroting verwijzen wij naar de bijlage 'Begroting op hoofdlijnen 2023'. In dit document hebben wij de belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen voor het komend jaar samengevat. In de bestuurlijke samenvatting hebben wij de bestuurlijke accenten op een rij gezet.

Programmabegroting 2023

In voorliggende programmabegroting 2023 gaan wij achtereenvolgens in op het financieel kader/actualisatie financieel perspectief, het investerings- en exploitatieprogramma 2022-2025, het programmaplan, de verplichte paragrafen, de financiële begroting en een aantal bijlagen. De voorstellen met betrekking tot de hoofdstukken 2 Financieel perspectief en 3 Investerings- en exploitatieprogramma 2022-2026 zijn in de programmabegroting 2023 expliciet weergegeven en toegelicht.

Tussentijdse betrokkenheid raad

In het raadsbesluit over de P&C-cyclus 2022 is aangegeven dat de raad tussentijds in positie wordt gebracht bij de totstandkoming van de P&C-producten. Op 8 september jl. is de raad geïnformeerd over de tussenstand in de begrotingsvoorbereiding. Aansluitend heeft op 22 september jl. een tweede raadssessie plaatsgevonden. In deze sessie is verder ingegaan op de begrotingsvoorbereiding, met name op een aantal thema's voortvloeiend uit bestaand beleid, waarbij de continuïteit van de uitvoering geborgd moet worden. Daarnaast is in deelsessies per veerkracht ingegaan op de bijdrage van de 9 gemeentelijke programma's in onze begroting aan de veerkrachten en doelen uit Toekomstvisie 2030 en het Coalitieakkoord Samen Zorgvuldig, Verbindend Doorpakken.

Financiën

De financiële consequenties zijn uitgewerkt in de programmabegroting 2023 - hoofdstuk 2 'Financieel perspectief'. Met de begrotingssaldi tot en met de 2de rapportage 2022 als vertrekpunt hebben wij het begrotingsbeeld bijgesteld. Niet alleen voor de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026, maar ook voor de lopende jaarschijf 2022. Deze bijstellingen hebben betrekking op de verwerking van een aantal autonome ontwikkelingen en (beleids)keuzes. De belangrijkste bijstellingen hebben betrekking op het gemeentefonds (meicirculaire), sociaal domein (volumeontwikkelingen jeugd en Wmo, extra rijksmiddelen jeugd en een daling van de Buigmiddelen) en bijstelling Ibor-budgetten op basis van uitgewerkte beheerplannen. De middelen uit de meicirculaire hebben we grotendeels gereserveerd om de nadelige effecten van loon- en prijsstijgingen op onze begroting op te kunnen vangen.

Uit de actualisatie van begrotingssaldi blijkt dat in de jaarschijven 2022 t/m 2025 sprake is van sluitende jaarschijven. In 2022 en 2023 realiseren we dit met een bijdrage van € 0,91 mln. resp. € 0,12 mln. uit de algemene reserve (voordelig jaarrekeningresultaat 2021). In 2024 en 2025 zijn de begrotingssaldi € 5,43 mln. resp. € 8,62 mln. voordelig. Gevolgd door een tekort van € 8,34 mln. in het ravijnjaar 2026.

Het structureel begrotingsevenwicht, randvoorwaardelijk om voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen, hebben we geborgd in de jaarschijven 2023 tot en met 2025. In ravijnjaar 2026 bedraagt het structureel tekort € 8,41 mln.

In onze algemene reserve risicobeheersing hebben we het geactualiseerd risicoprofiel, inclusief een restrisico van 1% van het begrotingstotaal volledig afgedekt. Het surplus in de algemene reserve bedraagt, rekening houdend met een ondergrens van 2% van het begrotingstotaal en een aantal specifieke bestemmingen, € 3,59 mln. in 2022 en daalt dan naar € 2,80 mln. met ingang van 2025. Onderdeel van de specifieke bestemmingen zijn de nog resterende coronamiddelen van € 4,80 mln. Voor de ruimte voor nieuw beleid verwijzen wij naar hoofdstuk 3 Investerings- en exploitatieprogramma 2022-2026.

Duurzaamheid

In relatie tot de P&C-cyclus in het algemeen en onze financiën in het bijzonder heeft duurzaamheid met name betrekking op voeren van een solide financieel beleid met voldoende veerkracht. Deze financiële veerkracht heeft betrekking op wendbaarheid en weerbaarheid. Met andere woorden: hebben wij voldoende middelen om uitvoering te geven aan ambities en beschikken wij over middelen om tegenvallers op te kunnen vangen? Wij geven hier uitvoering aan door:

- het toepassen van onze begrotingskaders;
- het realiseren van een sluitende begroting en meerjarenraming;
- het borgen van structureel begrotingsevenwicht;
- het afdekken van het geactualiseerd risicoprofiel, inclusief een restrisico van 1% van het begrotingstotaal in de algemene reserve risicobeheersing;
- het aanhouden van een buffer in de algemene reserve van 2% van het begrotingstotaal.

Inclusie

In de programmabegroting 2023 gaat het niet over bereikbaarheid, bruikbaarheid en toegankelijkheid van gebouwen en diensten. Voor zover inclusie betrekking heeft op begrijpelijkheid streven wij er naar, zoals ook in het coalitieakkoord 'Samen zorgvuldig, verbindend doorpakken' aangegeven, de financiële tabellen en teksten in de rapportage op een begrijpelijke manier en in duidelijke taal te presenteren.

Juridisch

- Gemeentewet, artikel 186, 189-195
- Besluit Begroting en Verantwoording
 - Artikel 7-23 inzake begroting en toelichting
 - Artikel 66-70 inzake uitvoeringsinformatie bij de begroting
 - Artikel 71 inzake informatie voor derden
- Verordening ex artikel 212 Gemeentewet, artikel 2-6

Kanttekeningen

Behandeling kadernota in voorjaar 2023

In het raadsbesluit P&C-cyclus 2022 van 27 januari 2022 is opgenomen dat de kadernota gelijktijdig met de begroting 2023 wordt voorbereid en in besluitvorming wordt gebracht. Wij zijn van mening dat zowel de voorbereiding als behandeling van dit kaderstellend document zorgvuldig moet plaatsvinden, inclusief voldoende aandacht voor de afstemming met de gemeenteraad en de samenleving (via de toekomstambassadeurs). Om hier invulling aan te geven, starten we direct na besluitvorming over de begroting 2023 met de voorbereiding van de kadernota 2023. Uitmondend in besluitvorming door de raad in het voorjaar 2023. Hierbij spelen nog een aantal overwegingen een rol:

- De voorbereiding van de begroting 2023 staat primair in het teken van het aanbieden van een structureel en reëel sluitende begroting;
- In het meerjarenperspectief 2022-2026 ontbreekt structurele financiële ruimte om invulling te geven aan nieuwe ontwikkelingen en/ of ambities;
- Om zicht te krijgen op mogelijke structurele financiële ruimte zijn we in afwachting van de door de Minister van BZK aangekondigde contourennota. In dit document wordt naar verwachting ingegaan op de verruiming van het middelenkader voor gemeenten respectievelijk op een stabielere financieringssystematiek voor gemeenten;
- Naast de mogelijk financiële ruimte uit de contourennota, gaan we onderzoek doen naar extra ruimte binnen onze eigen begroting. Onderzoek naar 'nieuw voor oud', beoordeling van de uitvoerbaarheid (reële plannen) van en de 'Sittard-Geleense maat' in onze begroting zijn hier belangrijke thema's in. Evenals het benutten van subsidiemogelijkheden;
- Het coalitieakkoord 'Samen zorgvuldig, verbindend doorpakken' en de uitvoeringsafspraken van de coalitie zijn voor de start van het zomerreces beschikbaar gekomen. We gaan dit verder uitwerken in beoogde resultaten en consequenties voor inzet van (extra) middelen, zowel in budgetten als capaciteit;
- We willen het proces van de totstandkoming van de Toekomstvisie 2030 doortrekken. Door in overleg te gaan met partners in de samenleving om te constateren dat onze ambities en beoogde resultaten ook door partners wordt onderschreven en zij hier ook een aandeel in willen leveren.

Op basis van het bovenstaand kan in de kadernota 2023 passend binnen de beschikbare financiële ruimte een integrale afweging plaatsvinden over de inzet van middelen voor nieuwe ontwikkelingen, ambities, intensivering bestaand beleid etc.

Planning

Op 6 oktober aanstaande wordt de programmabegroting 2023 via het dagbericht aan de gemeenteraad aangeboden. Aanvullend wordt deze begroting aan de hand van een ambtelijke presentatie toegelicht. Deze toelichting vindt plaats in de vorm van een videopresentatie die op 6 oktober vanaf 18.30 online is te benaderen. Overigens zullen wij per raadsfractie 2 fysieke exemplaren van de programmabegroting 2023 beschikbaar stellen.

Het stellen van technische vragen vindt plaats via een schriftelijke vragenronde. Voor het indienen en beantwoorden van technische vragen stellen wij, passend binnen de afspraken uit het raadsbesluit P&C-cyclus 2022 van 27 januari 2022, de volgende planning voor:

- Dinsdag 11 oktober (10.00 uur): uiterste datum indienen gebundelde vragen door raadsfracties;
- Vrijdag 14 oktober (17.00 uur): aanbieding beantwoording via de griffie aan de gemeenteraad.

De antwoorden zijn dan beschikbaar voor de 1ste raadsronde van 20 oktober..

Zowel de ambtelijke toelichting, technisch vragenronde als de raadsbehandeling - in de raadsrondes en raadsvergadering - vindt gecombineerd plaats voor de programmabegroting 2023 en de 3de rapportage 2022.

Datum	Wie	Omschrijving
6 oktober	Financiën	Aanbieding programmabegroting 2023 aan de raad / ambtelijke toelichting
11 oktober	Raadsfracties	Uiterste datum indiening technische vragen, gebundeld per raadsfractie
14 oktober	Financiën	Aanbieding beantwoording technische vragen via de griffie aan de raad.
20 oktober	Raad	Raadsronde - beeldvormend
3 november	Raad	Raadsronde - oordeelsvormend
9 en 10 november	Raad	Raadsvergadering

Bijlagen

- Programmabegroting 2023
- Concept raadsbesluit programmabegroting 2023
- Begroting op hoofdlijnen 2023 (volgt op 13 oktober)
-

Voorstel aan Gemeenteraad	
Steller : Gerrie Bruijn, de Telefoon : 06 526 91 566 E-mail : gerrie.debruijn@sittard-geleen.nl Cluster: Dienstverlening Portefeuillehouder: J.G.L.M. Buhler	Reg. nummer : 2870254 Reg. datum : 29 september 2022 Reg.nummer(s) bijlagen :